

Avdelning 9

Anders Mellstrand, anders.mellstrand@dom.se

Remissyttrande över promemoria och utkast till förordning om elstöd till konsumenter för januari-februari 2026

Förvaltningsrätten i Stockholm lämnar följande synpunkter.

Förvaltningsrätten har utifrån erfarenhet av handläggning av mål gällande överklaganden av beslut fattade med stöd av tidigare förordningar om elstöd (2022:1872) och (2023:108) funnit följande. Försäkringskassan, som fattat beslut om elstöd, och förvaltningsdomstolarna (Förvaltningsrätten i Stockholm och Kammarrätten i Stockholm) har gjort olika tolkningar av vilka utredningsmöjligheter beslutande myndighet haft när den enskilde elkonsumenten anfört att denna erhållit för lite elstöd. Detta har lett till att domstolarna handlagt förhållandevis många överklaganden där denna frågeställning varit aktuell. Det har till exempel rört ärenden där elkonsumenten varit av uppfattningen att elnätsbolaget rapporterat in en mindre mängd el än vad som förbrukats.

Förvaltningsrätten har i aktuell fråga gjort enhetliga bedömningar i målen till elkonsumenternas fördel.

Kammarrätten i Stockholms praxis i frågan har spretat. Här följer några exempel.

I mål 2433-23 avslogs Försäkringskassans överklagande.

I mål 5868-23 bifölls Försäkringskassans överklagande och förvaltningsrättens dom upphävdes.

I mål 2633-23 bifölls Försäkringskassans överklagande och förvaltningsrättens dom upphävdes. Elkonsumentens överklagande i samma mål avslogs med motiveringen att det ankom på denne att vända sig till sitt elnätsföretag och begära att nya uppgifter rapporterades till Försäkringskassan.

I mål 2782-23 vägrades prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen fann genom beslut den 29 november 2024 i målen 5487-23 och 5488-23 att kammarrätten inte borde ha avvisat Försäkringskassans överklaganden, p 22.

Rättsläget gällande Försäkringskassans utredningsmöjligheter i ärenden om elstöd har således varit oklar. Denna oklarhet har vidare föranlett domstolsprövningar som rimligen till stor del hade uteblivit med en mer utförlig bestämmelse i förordningen gällande Försäkringskassans befogenheter i handläggningen av elstödsärenden.

Mot denna bakgrund noterar Förvaltningsrätten att förordningstexten i 8 § första stycket i nu aktuell förordning är likalydande med 9 § i förordningarna (2022:1872) och (2023:108) och vad som anges i dess andra stycke.

Förvaltningsrätten är - även med beaktande av vad som anges i 8 § andra stycket - av uppfattningen att ett förtydligande av beslutande myndighets utredningsskyldighet i fall där elkonsumenten gjort antagligt att denna har erhållit för lite elstöd bör ske i nu aktuell förordning. Det bör i förordningen framgå att beslutande myndighet i sin ärendehantering vid behov kan vidta utredningsåtgärder inte bara gentemot elkonsument utan även nätföretag och i förekommande fall andra aktörer. (Jfr 23 § första stycket förvaltningslagen) I promemorian, KN2026/00780 berörs inte denna fråga. Ett förtydligande skulle vara till nytta för såväl den enskilde elkonsumenten, förvaltningsdomstolarna som beslutande myndighet.

I promemorian uppskattas att antalet överklaganden av Försäkringskassans beslut om elstöd kan komma att uppgå till cirka 1 100 mål.

Förvaltningsrätten instämmer i och för sig i promemorians bedömning att målen relativt sett är av enklare beskaffenhet i juridiskt hänseende. Dock kommer hanteringen av ett så stort antal mål kräva en ansenlig arbetsinsats som berör flera funktioner i domstolen. Förvaltningsrätten vill därför framhålla vikten av att domstolen tillförs de ytterligare resurser som uppdraget kommer att kräva.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Lif och rådmannen Anders Mellstrand efter föredragning av den sistnämnde.

Peter Lif

Anders Mellstrand

Bilagor:

Kammarrättsavgöranden

Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden

KLAGANDE

Försäkringskassan

MOTPART

Per Hult, 19560605-0119

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 13 april 2023 i mål nr 4728-23,
se bilaga A

SAKEN

Elstöd till konsumenter

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas i den del som avser att målet ska överlämnas till Försäkringskassan för utredning av om Per Hult har rätt till ytterligare elstöd. Försäkringskassan för fram bl.a. följande. Det går inte att ta hänsyn till att uttagspunkten varit densamma under stödperioden. De olika anläggningsidentiteter som förekommer är väsentliga i sammanhanget och det betydelsefulla är de uppgifter som nätföretaget har lämnat. Per Hult har enligt uppgifter från nätföretaget haft rätt att ta ut el i uttagspunkten den 17 november 2022 avseende den anläggningsidentitet som Försäkringskassan har fattat beslut om. Det föreligger inga uppgifter om att det enligt avtal den 17 november 2022 funnits rätt att ta ut el i uttagspunkten avseende den aktuella anläggningsidentiteten innan bytet av elmätare. Försäkringskassan vill betona att myndigheten uttryckligen ska fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretaget lämnar, vilket bl.a. innefattar uppgifter om unik anläggningsidentitet. 3 § förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022 (elstödsförordningen) måste läsas i relation till 6 § i samma förordning för att det ska kunna fattas ett beslut om elstöd. Ett beslut om elstöd hänförs till en unik anläggningsidentitet och det finns inte grund för att ett beslut om elstöd ska vara hänförligt till en uttagspunkt och därigenom kunna innefatta flera anläggningsidentiteter. Elstödsförordningen ger inte stöd för att det föreligger en utredningsskyldighet eller en möjlighet för Försäkringskassan att genomföra en sådan utredning som anges i förvaltningsrättens dom. Eftersom Försäkringskassan endast kan fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen lämnat anser Försäkringskassan att förvaltningsrättens dom inte är verkställbar. Det har inte kommit in nya eller rättade uppgifter från nätföretaget. För det fall nya uppgifter lämnas från nätföretaget kommer Försäkringskassan att fatta nya beslut. Eventuellt rättade uppgifter avseende de aktuella anläggningsidentiteterna kommer

också att medföra ett nytt beslut. Det finns därmed inte heller anledning att återförvisa målet till Försäkringskassan.

Per Hult anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten anser att Försäkringskassan har rätt att överklaga förvaltningsrättens beslut att överlämna handlingarna i målet till myndigheten för prövning av om Per Hult har rätt till ytterligare elstöd.

Nätföretagen ska enligt 6 § elstödsförordningen bl.a. rapportera in uppgift om mängden el som tagits ut för förbrukning i en uttagspunkt under oktober 2021–september 2022 och uppgift om den elkonsument som hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 17 november 2022. Ordalydelsen i bestämmelsen ger enligt kammarrättens bedömning inte stöd för annat än att nätföretagen vid denna rapportering ska beakta alla de anläggningsidentiteter som är hänförliga till uttagspunkten under perioden. Om det kommer fram uppgifter som tyder på att nätföretagets rapportering är ofullständig, ankommer det på Försäkringskassan att vidta de utredningsåtgärder som är nödvändiga för att kunna pröva elkonsumentens rätt till elstöd. En sådan åtgärd kan vara att med stöd av 6 § elstödsförordningen begära att nätföretaget rapporterar in de uppgifter som saknas.

Mot denna bakgrund instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att det ankommer på Försäkringskassan att som första instans utreda om Per Hult har rätt till ytterligare elstöd för den aktuella uttagspunkten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

Catharina Lindqvist
kammarrättsråd
ordförande

Anders Jonsson
kammarrättsråd

Andreas Thörnroos
tf. assessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 4

DOM
2023-04-13
Meddelad i Stockholm

Mål nr
4728-23

KLAGANDE

PER Oskar Bertil Assar Hult, 19560605-0119

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2023-02-23

SAKEN

Elstöd till konsumenter

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ändrar inte det överklagade beslutet.

Handlingarna i målet överlämnas till Försäkringskassan för utredning av om Per Hult har rätt till mer elstöd än det han har beviljats för den aktuella uttagspunkten.

YRKANDEN M.M.

Per Hult yrkar att han ska beviljas ytterligare elstöd och anför följande. Han hade ett visst anläggningsid fram till det att elnätsföretaget bytte elmätare. Därefter fick han ett annat anläggningsid och elstödet har beräknats endast utifrån förbrukningen avseende detta anläggningsid. Det kan inte vara rimligt att han ska gå miste om elstöd bara för att elmätaren har bytts ut. Det är samma abonnent, samma fastighet och förbrukning från samma leverantör. Om inte mätaren hade bytts ut skulle han ha fått elstöd för hela stödperioden.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför att Per Hult inte har rätt till ytterligare elstöd då han inte hade något avtal med nätföretaget den 17 november 2022 avseende den första anläggningsidentiteten.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Per Hult har genom det överklagade beslutet beviljats elstöd beräknat utifrån uppgifter om elförbrukning och anläggningsidentitet som nätföretaget rapporterat till Försäkringskassan. Per Hult har av vad som framkommit i målet inte ifrågasatt det elstöd han beviljats med den i det överklagade beslutet angivna anläggningsidentiteten. Frågan i målet är om Per Hult har rätt till elstöd även för den el han tog ut för förbrukning i uttagspunkten under perioden innan bytet av elmätare, då med en annan anläggningsidentitet.

En elkonsumenters rätt till elstöd framgår såvitt här är av intresse i 3 § p. 2 och 3 i förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021-september 2022. Här framgår att elen ska ha tagits ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under aktuell period och att elkonsumenten hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 17 november 2022.

Annat har inte framkommit än att Per Hult tog ut el i samma uttagspunkt under aktuell period såväl före som efter bytet av elmätare. Att han fick en ny anläggningsidentitet i samband med bytet av elmätare innebär inte att uttagspunkten ändrades. Utredningen i målet ger vidare inte stöd för annat än att Per Hult hade avtal med nätföretaget såväl före som efter bytet av elmätare. För rätt till ytterligare elstöd utöver vad som redan beviljats krävs att de nämnda förutsättningarna i föregående stycke är uppfyllda och nya uppgifter från nätföretaget avseende förbrukning av el med annan anläggningsidentitet för resterande del av stödperioden. Det ankommer på Försäkringskassan att som första instans och med dessa utgångspunkter utreda om förutsättningarna för att kunna bevilja Per Hult ytterligare elstöd är uppfyllda. Målet ska därför överlämnas till Försäkringskassan för fortsatt handläggning i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Peter Lif

Chefsrådman

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar

KR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller

att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser, och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

KLAGANDE

Försäkringskassan

MOTPART

Kjell Svensson, 19480826-5559

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 29 september 2023 i
mål nr 12022-23, se bilaga A

SAKEN

Elstöd till konsumenter

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och upphäver förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och för fram i huvudsak följande. Försäkringskassan kan endast fatta beslut utifrån de uppgifter som nätföretagen lämnar till myndigheten. Det finns ingen möjlighet att inkludera fler anläggningsidentiteter i beslutet, även om de skulle vara hänförliga till samma uttagspunkt. Det har inte inkommit några nya eller rättade uppgifter från Kjell Svenssons nätföretag angående hans förbrukning avseende anläggningsidentiteten som det överklagade beslutet gällde eller någon annan anläggningsidentitet. För det fall nya uppgifter lämnas från nätföretaget för en annan anläggningsidentitet kommer Försäkringskassan att fatta ett nytt beslut. Eventuella rättade uppgifter avseende anläggningsidentiteten som det överklagade beslutet gällde kommer medföra att Försäkringskassan fattar ett ändringsbeslut avseende den anläggningsidentiteten. Det finns ingen skyldighet för Försäkringskassan att utreda om en elkonsument har rätt till mer elstöd än vad som framkommit av de uppgifter som nätföretaget har lämnat.

Kjell Svensson anser att överklagandet ska avslås och för fram i huvudsak följande. Regeringens intention med elstödet var att kompensera konsumenter för ett högt elpris och börja med hushållets totala förbrukade timmar under november och december 2022. Hans ersättning ska alltså vara baserad på hans totala förbrukning av el under november och december 2022. Det faktum att hans elmätare byttes ut i mitten av december ska inte påverka hans ersättning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bakgrund

En fysisk person som tar ut el från ett nätföretags elnät i en eller flera uttagspunkter för konsumentändamål i Sverige har enligt förordningen (2023:108) om elstöd till konsumenter för november–december 2022 (elstödsförordningen) under vissa förutsättningar rätt att utan ansökan få elstöd. Försäkringskassan ska enligt 9 § elstödsförordningen beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat till kassan enligt 6 §. Det rör sig om dels uppgift om mängden el som tagits ut för förbrukning i uttagspunkten under november–december 2022, dels uppgift om den elkonsument som hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 31 december 2022, med angivande av bl.a. namn, i vilket elområde uttagspunkten finns och anläggningsidentitet. I 1 kap. 4 § ellagen (1997:857) definieras uttagspunkt som den punkt på ett elnät där en elanvändare, enligt avtal med ett nätföretag, tar ut el för förbrukning. Med anläggningsidentitet avses enligt 2 § i elstödsförordningen en unik identitet för identifiering av en elektrisk anläggning.

Av förarbetena till den tidigare ellagen framgår bl.a. följande. En uttagspunkt är, tekniskt sett, den anslutningspunkt där en anläggning för användning av el är ansluten till ett ledningsnät. Det är som huvudregel i uttagspunkten elanvändaren, enligt avtal med nätinnehavaren, tar ut el för förbrukning och det är därför också i uttagspunkten som mätning av den överförda elen äger rum. Det nu sagda är dock inte helt korrekt vad gäller hushållskunder i flerbostadshus. Husets anläggning för användning av el, dvs. husets interna ledningsnät, är visserligen ansluten till ledningsnätet i uttagspunkten men det är inte där som de boende i huset tar ut sin el för förbrukning. Det sker i stället, i enlighet med avtalen mellan nätinnehavaren och de boende i huset, i den punkt på husets interna

ledningsnät där elen förs in till elanvändarens lägenhet. Det är också i den punkten mätning av elanvändarens förbrukning äger rum (prop. 1998/99:137 s. 48).

Överklagbarhet

Frågan i målet är inledningsvis om Försäkringskassan har rätt att överklaga förvaltningsrättens dom.

Kjell Svensson har beviljats elstöd som har beräknats utifrån uppgifter om elförbrukning i den punkt där hans elmätare med en specifik anläggningsidentitet finns.

I förvaltningsrätten har Kjell Svensson yrkat ytterligare elstöd för elförbrukning utifrån en annan anläggningsidentitet än den som Försäkringskassan har utgått från vid sin beräkning av elstödet.

Förvaltningsrätten har bifallit överklagandet och beslutat att överlämna handlingarna i målet till Försäkringskassan för vidare utredning. I domskälen konstaterar förvaltningsrätten bl.a. att det inte har kommit fram annat än att den förbrukning av s.k. byggel som Kjell Svensson uppger sig ha förbrukat innan den 15 december 2022 var från samma uttagpunkt som den elförbrukning han har beviljats elstöd för och att han hade rätt att ta ut el i uttagpunkten enligt avtal med nätföretaget den 31 december 2022. Enligt förvaltningsrätten ankommer det på Försäkringskassan att med dessa utgångspunkter utreda om Kjell Svensson har rätt till ytterligare elstöd.

Ett överlämnande av handlingarna i ett mål till en underinstans för prövning av nya yrkanden kan utgöra ett slags återförvisning och frågan om överklagbarhet ska då bedömas enligt den bestämmelsen som gäller för återförvisningsbeslut (jfr Wennergren, Förvaltningsprocesslagen m.m.

– en kommentar, 5 uppl. 2005, s. 356).

Enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får talan mot beslut, varigenom mål återförvisas till lägre instans, föras endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga, som inverkar på målets utgång.

Kammarrätten anser att förvaltningsrättens dom innefattar ett ställningstagande i en sådan fråga som inverkar på den prövning som Försäkringskassan ska göra och därmed på målets utgång (jfr RÅ 2004 ref. 15). Försäkringskassan har därför rätt att överklaga förvaltningsrättens dom.

Elstöd

Rätten till elstöd enligt elstödsförordningen är knuten till uttagspunkten. El kan tas ut för förbrukning och mätas i en uttagspunkt, men kan också mätas i en eller flera andra punkter genom elmätare med unik anläggningsidentitet. För en uttagspunkt kan det finnas flera anläggningsidentiteter.

Försäkringskassan har fattat beslut om elstöd med ledning av de uppgifter som nätföretaget har rapporterat om. Det innebär att elstödet har beräknats utifrån den rapporterade elförbrukningen för en viss anläggningsidentitet.

Ärendet hos Försäkringskassan om elstöd initieras inte genom en ansökan från elkonsumenten, utan genom uppgifter som rapporterats från ett nätföretag. Försäkringskassan ska enligt elstödsförordningen pröva rätten till elstöd med ledning av dessa uppgifter. Även om rätten till elstöd är knuten till en uttagspunkt där det kan finnas flera elmätare med olika anläggningsidentiteter, finns det inte någon skyldighet för kassan att

utreda om så är fallet. Försäkringskassan saknar också rättsligt stöd för att kräva in sådana uppgifter från nätföretagen.

Kammarrätten anser därför att förvaltningsrätten inte borde ha bifallit och överlämnat handlingarna i målet till Försäkringskassan för utredning av frågan om Kjell Svensson har rätt till ytterligare elstöd.

Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gunilla Berendt
kammarrättsråd
ordförande

Daniel Sjölund
kammarrättsråd

Amanda Hägglund
tf. assessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 4

DOM
2023-09-29
Meddelad i Stockholm

Mål nr
12022-23

KLAGANDE

Kjell Svensson, 19480826-5559

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2023-05-17

SAKEN

Elstöd till konsumenter

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att målet överlämnas till Försäkringskassan för vidare utredning av om Kjell Svensson har rätt till mer elstöd än det han har beviljats.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan beslutade att bevilja Kjell Svensson elstöd. Det beviljade elstödet är baserat på förbrukningen av el hänförligt till en viss anläggningsidentitet under perioden november–december 2022.

Kjell Svensson yrkar att han ska beviljas ytterligare elstöd och för fram bl.a. följande. Han har haft en speciell byggelsmätare fram till den 15 december 2022 och har därefter bytt till en ny permanent mätare i huset. Det är ett formbaserat beslut att inte bevilja honom elstöd för den tidigare perioden eftersom det är samma fastighet och konsument men med en annan anläggningsidentitet. Det faller inte inom ramen för intentionerna med elstödet. Han förstår inte att en formalitet som att byta en mätare skulle neka honom elstöd. Han erhöll elstöd vid det första utbetalningstillfället som avsåg byggel.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och tillägger bl.a. följande. Det finns inga uppgifter om att Kjell Svensson enligt avtal den 31 december 2022 har haft rätt att ta ut el i uttagspunkten avseende den anläggningsidentiteten han hade innan den permanenta anslutningen. Ett beslut om elstöd hänförs till en unik anläggningsidentitet och det finns inte grund för att ett beslut om elstöd ska vara hänförligt till en uttagspunkt och därigenom kunna innefatta flera anläggningsidentiteter.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Kjell Svensson har genom det överklagade beslutet beviljats elstöd beräknat utifrån uppgifter om elförbrukning och anläggningsidentitet som nätföretaget rapporterat till Försäkringskassan. Kjell Svensson har inte ifrågasatt det elstöd han har beviljats med den i det överklagade beslutet angivna anläggningsidentiteten. Kjell Svensson menar däremot att han har rätt till ytterligare elstöd

för el som han uppger sig ha tagit ut för förbrukning i uttagspunkten med en annan anläggningsidentitet under stödperioden november–december 2022.

En elkonsumenters rätt till elstöd för november–december 2022 framgår av 3 § första stycket i förordningen (2023:108) om elstöd till konsumenter. Här framgår att elen ska ha tagits ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under stödperioden och att elkonsumenten hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt avtal med nätföretaget den 31 december 2022.

Enligt 6 § förordningen om elstöd till konsumenter ska nätföretag till Försäkringskassan bl.a. rapportera uppgifter om mängden el som tagits ut för förbrukning i viss uttagspunkt under stödperioden, uppgifter om den elkonsument som hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt avtal med nätföretaget den 31 december 2022 och anläggningsidentitet. I 9 § samma förordning anges att Försäkringskassan ska beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat enligt 6 §.

Den elförbrukning som Kjell Svensson menar att han borde bli ersatt för avser perioden före den 15 december 2022 då Kjell Svensson bytte till en permanent anslutning och därmed en ny anläggningsidentitet. Försäkringskassan har fört fram att det inte går att ta hänsyn till att uttagspunkten varit densamma före och efter övergången till den permanenta anslutningen och menar att ett beslut om elstöd hänförs till en unik anläggningsidentitet. Försäkringskassan har särskilt betonat att myndigheten ska fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen lämnar, vilket bl.a. innefattar uppgifter om en unik anläggningsidentitet.

Förvaltningsrätten konstaterar att rätten till elstöd regleras i 3 § förordningen om elstöd till konsumenter och att det är dessa förutsättningar som är avgörande för bedömningen av en enskilds rätt till elstöd. Det har inte framkommit annat än att den förbrukning av byggel som Kjell Svensson

uppges sig ha förbrukat innan den 15 december 2022 var från samma uttagspunkt som den elförbrukning han nu har beviljats elstöd för. Utredningen i målet ger vidare inte stöd för annat än att Kjell Svensson hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt avtal med nätföretaget den 31 december 2022.

För rätt till ytterligare elstöd, utöver vad som redan beviljats, krävs enligt förvaltningsrätten att förutsättningarna i 3 § förordningen om elstöd till konsumenter är uppfyllda samt nya uppgifter från nätföretaget avseende förbrukning av el med annan anläggningsidentitet under stödperioden. Det ankommer på Försäkringskassan att som första instans utifrån angivna utgångspunkter utreda förutsättningarna för att kunna bevilja Kjell Svensson ytterligare elstöd. Vad Försäkringskassan gjort gällande om nätföretagens rapportering och prövningen av frågor om elstöd förändrar alltså inte den rätt till elstöd som framgår av förordningens 3 §. Målet ska därför bifallas på så sätt att handlingarna i målet lämnas över till Försäkringskassan för fortsatt handläggning och beslut i enlighet med detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Matilda Ericson Carell
Förvaltningsrättsfiskal

Förvaltningsrättsnotarien Andreas Wennerberg har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

KLAGANDE OCH MOTPART

Försäkringskassan

MOTPART OCH KLAGANDE

Henrik von Schuppler, 19650320-2951

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 18 april 2023 i mål nr 6773-23,
se bilaga A

SAKEN

Elstöd till konsumenter

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bifaller Försäkringskassans överklagande och upphäver förvaltningsrättens dom i den del som avser överlämnande till Försäkringskassan för utredning av om Henrik von Schuppler för den aktuella uttagspunkten har rätt till mer elstöd än det han har beviljats.
2. Kammarrätten avslår Henrik von Schupplers överklagande.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas i den del som avser att målet överlämnas till Försäkringskassan för utredning av om Henrik von Schuppler har rätt till ytterligare elstöd än det han har beviljats för den aktuella uttagspunkten och för fram bl.a. följande.

Försäkringskassan fattar ett separat beslut om elstöd för varje anläggningsidentitet utifrån uppgifter från elnätsföretagen. Nätföretagen kan skicka in rättade uppgifter. Då fattas ett nytt beslut. Försäkringskassan ska fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen lämnar vilket bl.a. innefattar uppgifter om unik anläggningsidentitet. Det går inte att ta hänsyn till att uttagspunkten varit densamma före och efter en elmätarändring. Det väsentliga är de uppgifter som nätföretaget har lämnat. Bestämmelserna i förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022 (elstödsförordningen) innebär inte en utredningsskyldighet för Försäkringskassan.

Förvaltningsrättens dom är därför inte verkställbar. Det har inte kommit in några nya eller rättade uppgifter från Henrik von Schupplers nätföretag. Det saknas därför skäl att återförvisa målet.

Henric von Schuppler har bytt elmätare under perioden oktober 2021–september 2022 och har fått en ny anläggningsidentitet. De olika anläggningsidentiteterna som förekommer är väsentliga i sammanhanget. Det betydelsefulla är de uppgifter som nätföretaget lämnat. Det har i övrigt inte kommit fram någon grund för att beräkningen av elstödet är felaktigt.

Henrik von Schuppler yrkar att förvaltningsrättens dom ska ändras och för fram bl.a. följande. Han har varit kund hos samma elnätsföretag under hela elstödsperioden. Han kommer in med fakturor från sitt nätföretag.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bakgrund

En fysisk person som tar ut el från ett nätföretags elnät i en eller flera uttagspunkter för konsumentändamål i Sverige har enligt elstödsförordningen under vissa förutsättningar rätt att utan ansökan få elstöd. Försäkringskassan ska enligt 9 § elstödsförordningen beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat till kassan enligt 6 §. Det rör sig om dels uppgift om mängden el som tagits ut för förbrukning i uttagspunkten under oktober 2021–september 2022, dels uppgift om den elkonsument som hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 17 november 2022, med angivande av bl.a. namn, i vilket elområde uttagspunkten finns och anläggningsidentitet. I 1 kap. 4 § ellagen (1997:857) definieras uttagspunkt som den punkt på ett elnät där en elanvändare, enligt avtal med ett nätföretag, tar ut el för förbrukning. Med anläggningsidentitet avses enligt 2 § i elstödsförordningen en unik identitet för identifiering av en elektrisk anläggning.

Av förarbetena till den tidigare ellagen framgår bl.a. följande. En uttagspunkt är, tekniskt sett, den anslutningspunkt där en anläggning för användning av el är ansluten till ett ledningsnät. Det är som huvudregel i uttagspunkten elanvändaren, enligt avtal med nätinnehavaren, tar ut el för förbrukning och det är därför också i uttagspunkten som mätning av den överförda elen äger rum. Det nu sagda är dock inte helt korrekt vad gäller hushållskunder i flerbostadshus. Husets anläggning för användning av el, dvs. husets interna ledningsnät, är visserligen ansluten till ledningsnätet i uttagspunkten men det är inte där som de boende i huset tar ut sin el för förbrukning. Det sker i stället, i enlighet med avtalen mellan nätinnehavaren och de boende i huset, i den punkt på husets interna ledningsnät där elen

förs in till elanvändarens lägenhet. Det är också i den punkten mätning av elanvändarens förbrukning äger rum (prop. 1998/99:137 s. 48).

Överklagbarhet

Frågan i målet är inledningsvis om Försäkringskassan har rätt att överklaga förvaltningsrättens dom.

Henrik von Schuppler har beviljats elstöd som har beräknats utifrån uppgifter om elförbrukning i den punkt där hans elmätare med en specifik anläggningsidentitet finns.

I förvaltningsrätten har Henrik von Schuppler yrkat ytterligare elstöd för elförbrukning utifrån en annan anläggningsidentitet än den som Försäkringskassan har utgått från vid sin beräkning av elstödet.

Förvaltningsrätten har inte ändrat Försäkringskassans beslut, men har beslutat att överlämna handlingarna i målet till Försäkringskassan för vidare utredning. I domskälen konstaterar förvaltningsrätten bl.a. att det inte har kommit fram annat än att Henrik von Schuppler tog ut el i den ifrågavarande uttagspunkten under aktuell period, att uttagspunkten inte ändrats och att han hade avtal med nätföretaget den 17 november 2022. Enligt domstolen ankommer det på Försäkringskassan att med dessa utgångspunkter utreda om Henrik von Schuppler har rätt till ytterligare elstöd.

Ett överlämnande av handlingarna i ett mål till en underinstans för prövning av nya yrkanden kan utgöra ett slags återförvisning och frågan om överklagbarhet ska då bedömas enligt den bestämmelsen som gäller för återförvisningsbeslut (jfr Wennergren, Förvaltningsprocesslagen m.m. – en kommentar, 5 uppl. 2005, s. 356).

Enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, får talan mot beslut, varigenom mål återförvisas till lägre instans, föras endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga, som inverkar på målets utgång.

Kammarrätten anser att förvaltningsrättens dom innefattar ett ställningstagande i en sådan fråga som inverkar på den prövning som Försäkringskassan ska göra och därmed på målets utgång (jfr RÅ 2004 ref. 15). Försäkringskassan har därför rätt att överklaga förvaltningsrättens dom.

Elstöd

Rätten till elstöd enligt elstödsförordningen är knuten till uttagspunkten. El kan tas ut för förbrukning och mätas i en uttagspunkt, men kan också mätas i en eller flera andra punkter genom elmätare med unik anläggningsidentitet. För en uttagspunkt kan det finnas flera anläggningsidentiteter.

Försäkringskassan har fattat beslut om elstöd med ledning av de uppgifter som nätföretaget har rapporterat om. Det innebär att elstödet har beräknats utifrån den rapporterade elförbrukningen för en viss anläggningsidentitet.

Ärendet hos Försäkringskassan om elstöd initieras inte genom en ansökan från elkonsumenten, utan genom uppgifter som rapporterats från ett nätföretag. Försäkringskassan ska enligt elstödsförordningen pröva rätten till elstöd med ledning av dessa uppgifter. Även om rätten till elstöd är knuten till en uttagspunkt där det kan finnas flera elmätare med olika anläggningsidentiteter, finns det inte någon skyldighet för kassan att utreda om så är fallet. Försäkringskassan saknar också rättsligt stöd för att kräva in sådana uppgifter från nätföretagen.

Kammarrätten anser därför att förvaltningsrätten inte borde ha överlämnat handlingarna i målet till Försäkringskassan för utredning av frågan om

Henrik von Schuppler har rätt till ytterligare elstöd. Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas i den delen.

Henrik von Schupplers överklagande

Försäkringskassan har fört fram att ett nytt beslut om elstöd kan fattas först sedan kassan får in uppgifter från ett nätföretag om att stödgrundande förbrukning skett i en uttagspunkt för en anläggning med en annan anläggningsidentitet. Det ankommer på Henrik von Schuppler att vända sig till sitt elnätföretag och begära att nya uppgifter rapporteras till Försäkringskassan. Med hänsyn till detta och då det inte kommit fram att Försäkringskassans beslut är felaktigt ska hans överklagande avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Johan Lundmark
lagman
ordförande

Gunilla Berendt
kammarrättsråd
referent

Daniel Sjölund
kammarrättsråd

Hanna Brolin
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 9

DOM

2023-04-18

Meddelad i Stockholm

Mål nr

6773-23

KLAGANDE

Lars HENRIK von Schuppler, 19650320-2951

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2023-02-23

SAKEN

Elstöd till konsumenter

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ändrar inte det överklagade beslutet.

Handlingarna i målet överlämnas till Försäkringskassan för utredning av om Henrik von Schuppler för den aktuella uttagspunkten har rätt till mer elstöd än det han har beviljats.

YRKANDEN M.M.

Henrik von Schuppler yrkar att han ska beviljas ytterligare elstöd och anför följande. Under perioden oktober 2021-september 2022 har han fått sin elmätare bytt en gång. Närmare bestämt i april 2022. Han har bara fått elstöd avseende den nya elmätaren i huset, men anser att han borde erhålla elstöd för båda.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Henrik von Schuppler har genom det överklagade beslutet beviljats elstöd beräknat utifrån uppgifter om elförbrukning och anläggningsidentitet som nätföretaget rapporterat till Försäkringskassan. Henrik von Schuppler har av vad som framkommit i målet inte ifrågasatt det elstöd han beviljats med den i det överklagade beslutet angivna anläggningsidentiteten. Frågan i målet är om Henrik von Schuppler har rätt till elstöd även för den el han tog ut för förbrukning i uttagspunkten under perioden innan bytet av elmätare, då med en annan anläggningsidentitet.

En elkonsumenters rätt till elstöd framgår såvitt här är av intresse i 3 § p. 2 och 3 i förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021-september 2022. Här framgår att elen ska ha tagits ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under aktuell period och att elkonsumenten hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 17 november 2022.

Annat har inte framkommit än att Henrik von Schuppler tog ut el i samma uttagspunkt under aktuell period såväl före som efter bytet av elmätare. Att han fick en ny anläggningsidentitet i samband med bytet av elmätare innebär inte att uttagspunkten ändrades. Utredningen i målet ger vidare inte stöd för annat än att Henrik von Schuppler hade avtal med nätföretaget såväl före som efter

bytet av elmätare och den 17 november 2022. För rätt till ytterligare elstöd utöver vad som redan beviljats krävs att de nämnda förutsättningarna i föregående stycke är uppfyllda och nya uppgifter från nätföretaget avseende förbrukning av el med annan anläggningsidentitet för resterande del av stödperioden. Det ankommer på Försäkringskassan att som första instans och med dessa utgångspunkter utreda om förutsättningarna för att kunna bevilja Henrik von Schuppler ytterligare elstöd är uppfyllda. Målet ska därför överlämnas till Försäkringskassan för fortsatt handläggning i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-03).

Anders Mellstrand
Rådman

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

KLAGANDE

Försäkringskassan

MOTPART

Gustaf Johansson, 19940427-2354

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 19 april 2023 i mål nr 4695-23

SAKEN

Elstöd till konsumenter; fråga om prövningstillstånd

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därför fast.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

För att kammarrätten ska pröva överklagandet krävs prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ska meddelas om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till (ändringsfall),
- det inte går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till utan att prövningstillstånd meddelas (granskningsfall),
- det är viktigt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatfall) eller
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinära fall).

Detta framgår av 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Kammarrätten har gått igenom allt material som finns i målet och kommit fram till att prövningstillstånd inte ska meddelas. Överklagandet kommer därför inte att prövas av kammarrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A (formulär 1).

Karin Nilsson Edin
kammarrättsråd
ordförande

Haike Degenkolbe
kammarrättsråd
referent

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
5487-23

meddelat i Stockholm den 29 november 2024

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

Jozsef Nemeth
Baggarp 7
561 93 Huskvarna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms beslut den 14 augusti 2023 i mål nr 2528-23

SAKEN

Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen skriver av målet.

BAKGRUND

1. Enligt en tillfällig lagstiftning har elkonsumenterna under en viss tidsperiod haft rätt att utan ansökan få elstöd i viss utsträckning. Nätföretagen har därför ålagts att till Försäkringskassan rapportera de uppgifter som behövs för att beräkna och besluta om sådant stöd.
2. Jozsef Nemeth har av Försäkringskassan beviljats elstöd för en viss period. Han överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm och yrkade att han skulle beviljas ytterligare stöd avseende s.k. byggel som tagits ut för förbrukning från samma uttagspunkt på fastigheten men till en elmätare med en annan anläggningsidentitet.
3. Förvaltningsrätten beslutade att inte ändra det överklagade beslutet och överlämnade handlingarna i målet till Försäkringskassan för utredning av om Jozsef Nemeth hade rätt till mer elstöd än det som han redan hade beviljats. Enligt förvaltningsrätten krävdes nya uppgifter från nätföretaget avseende förbrukning av el (byggelen) med annan anläggningsidentitet under stödperioden vilket det ankom på Försäkringskassan att som första instans utreda.
4. Försäkringskassan överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Stockholm och yrkade att domen skulle upphävas i den del målet överlämnats till myndigheten för utredning och prövning av om Jozsef Nemeth hade rätt till ytterligare elstöd samt anförde följande. Elstödet grundas på uppgifter som ett nätföretag lämnar till Försäkringskassan. Det finns ingen möjlighet för myndigheten att vare sig utreda eller beakta några andra uppgifter än de som angivits av nätföretaget. För det fall att elförbrukning i den enskilda anläggningen av något skäl är felaktigt angiven finns möjlighet för nätföretaget att begära att tidigare angivna uppgifter rättas hos Försäkringskassan. I sådana fall kommer ett nytt beslut om extra utbetalning av elstöd att fattas av Försäkringskassan.

5. Kammarrätten avvisade överklagandet med motiveringen att förvaltningsrätten inte ändrat Försäkringskassans beslut om elstöd och att avgörandet därför inte hade gått myndigheten emot. Försäkringskassan hade därmed inte rätt att överklaga domen.

YRKANDEN M.M.

6. *Försäkringskassan* yrkar att kammarrättens beslut ska upphävas och att målet ska visas åter till kammarrätten för prövning i sak samt anför att förvaltningsrättens beslut att överlämna handlingarna i målet ska anses utgöra ett beslut om återförvisning som får överklagas.
7. *Jozsef Nemeth* anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen

8. Frågan är om Försäkringskassan får överklaga en förvaltningsrätts beslut att i ett mål om elstöd överlämna handlingarna i målet till myndigheten för utredning och prövning av om den enskilde är berättigad till ytterligare stöd.

Rättslig reglering m.m.

9. Enligt 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får ett beslut överklagas av den som det angår om det gått honom eller henne emot.
10. Av 34 § andra stycket framgår att talan mot ett beslut varigenom målet återförvisas till lägre instans får föras endast om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång.

11. I förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022 finns bestämmelser om förfarandet hos Försäkringskassan vid handläggningen av ärenden om elstöd. Av förordningen framgår bl.a. att nätföretag till myndigheten ska rapportera de uppgifter som behövs för att besluta om elstöd samt att myndigheten ska beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat (6 och 9 §§).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Elstöd beviljas av Försäkringskassan på grundval av de uppgifter som nätföretagen rapporterar in till myndigheten.
13. Förvaltningsrätten har beslutat att överlämna handlingarna i målet till Försäkringskassan för att myndigheten ska utreda och pröva om Jozsef Nemeth har rätt till mer elstöd än det som han redan har beviljats.
14. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör termen *överlämna* reserveras för de fall – bortsett från situationen då domstolen är fel forum och handlingarna därför lämnas över till rätt instans – när domstolen avgjort ett mål i sak, men avgörandet kräver ytterligare åtgärder från beslutsmyndighetens sida. Vid ett sådant överlämnande har beslutsmyndigheten inte möjlighet att göra en förnyad prövning i sak av den fråga som domstolen slutligt avgjort (HFD 2015 ref. 39). Om domstolen däremot inte prövat överklagandet i sak utan av något skäl skickar tillbaka målet till en lägre instans för sakprövning bör termen *återförvisa* användas. Eftersom det då ska göras en ny prövning måste en återförvisning kombineras med att det överklagade avgörandet helt eller delvis upphävs.
15. Avgörande för att bestämma ett besluts karaktär är emellertid inte ordvalet i beslutet utan innebörden av det (RÅ 2004 ref. 63). Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan förvaltningsrättens avgörande inte förstås på annat sätt

än att Försäkringskassan ålagts att pröva ett yrkande som framförts först hos förvaltningsrätten, dvs. att myndigheten, efter erforderlig utredning, ska göra en prövning i sak av rätten till elstöd för den s.k. byggelen.

16. Frågan uppkommer då om förvaltningsrättens återförvisningsbeslut är överklagbart. Ett besluts överklagbarhet ska normalt avgöras utifrån vilka faktiska verkningar avgörandet har för den som berörs av det (HFD 2018 ref. 23 och där angivna rättsfall). När det gäller återförvisningsbeslut följer dock av 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen att det avgörande är om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång.
17. Ett beslut anses innefatta avgörande av en fråga som inverkar på målets utgång om det inbegriper en anvisning till den lägre instansen avseende vilka aspekter som denna ska beakta eller ett ställningstagande i en eller flera av de frågor som målet innefattar (se t.ex. RÅ81 1:76, RÅ 1996 ref. 36 och RÅ 2004 ref. 15). Detsamma gäller beslut som innebär att en viss fråga ska prövas av underinstansen eller att prövningen ska ske på visst sätt (se t.ex. RÅ 2002 ref. 61, HFD 2012 not. 75 och HFD 2013 ref. 2).
18. Förvaltningsrätten har inte tagit ställning till hur Försäkringskassan ska bedöma Jozsef Nemeths rätt till elstöd. Förvaltningsrättens avgörande innebär emellertid att Försäkringskassan ska göra en sakprövning av förutsättningarna för att bevilja ytterligare elstöd, en prövning som myndigheten inte anser sig ha stöd för att göra.
19. Förvaltningsrättens beslut får därför anses innefatta avgörande av en fråga som inverkar på målets utgång i den mening som avses i 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen. Beslutet är således överklagbart.
20. Frågan om klagorätt aktualiseras sällan i samband med att återförvisningsbeslut överklagas. Rent principiellt ska den dock avgöras på samma sätt som när

andra typer av avgöranden överklagas. Således krävs att det aktuella beslutet angår klaganden och att det har gått denne emot.

21. Eftersom Försäkringskassan är part i målet angår förvaltningsrättens avgörande myndigheten. Förvaltningsrätten har ålagt Försäkringskassan att pröva en sakfråga som inte omfattats av myndighetens ursprungliga beslut. Domstolens avgörande har därmed gått Försäkringskassan emot och myndigheten har därför klagorätt.

22. Av det ovan sagda följer att Försäkringskassan får överklaga förvaltningsrättens avgörande. Kammarrätten skulle således inte ha avvisat Försäkringskassans överklagande. Avvisningsbeslutet borde därför upphävas och målet återförvisas till kammarrätten för fortsatt handläggning. Emellertid har Försäkringskassan i Högsta förvaltningsdomstolen upplyst om att sakfrågan inte längre är aktuell. Målet ska därför skrivas av.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Mahmut Baran, Ulrik von Essen och Martin Nilsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Marlene Frånberg.

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
5488-23

meddelat i Stockholm den 29 november 2024

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

Thord Granlinger
Grankärr Uppegården 4
563 92 Gränna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms beslut den 14 augusti 2023 i mål nr 4251-23

SAKEN

Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen skriver av målet.

BAKGRUND

1. Enligt en tillfällig lagstiftning har elkonsumenterna under en viss tidsperiod haft rätt att utan ansökan få elstöd i viss utsträckning. Nätföretagen har därför ålagts att till Försäkringskassan rapportera de uppgifter som behövs för att beräkna och besluta om sådant stöd.
2. Thord Granlinger har av Försäkringskassan beviljats elstöd för en viss period. Han överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm och yrkade att han skulle beviljas ytterligare stöd med hänvisning till att hans elförbrukning varit högre än vad som framgår av det överklagade beslutet.
3. Förvaltningsrätten beslutade att inte ändra det överklagade beslutet och överlämnade handlingarna i målet till Försäkringskassan för utredning av om Thord Granlinger hade rätt till mer elstöd än det han redan hade beviljats. Enligt förvaltningsrätten hade Thord Granlinger gjort det sannolikt att han hade rätt till ytterligare elstöd men att det ankom på Försäkringskassan att ta ställning till detta.
4. Försäkringskassan överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Stockholm och yrkade att domen skulle upphävas i den del målet överlämnats till myndigheten för utredning och prövning av om Thord Granlinger hade rätt till ytterligare elstöd samt anförde följande. Elstödet grundas på uppgifter som ett nätföretag lämnar till Försäkringskassan. Det finns ingen möjlighet för myndigheten att vare sig utreda eller beakta några andra uppgifter än de som angivits av nätföretaget. För det fall att elförbrukning i den enskilda anläggningen av något skäl är felaktigt angiven finns möjlighet för nätföretaget att begära att tidigare angivna uppgifter rättas hos Försäkringskassan. I sådana fall kommer ett nytt beslut om extra utbetalning av elstöd att fattas av Försäkringskassan.

5. Kammarrätten avvisade överklagandet med motiveringen att förvaltningsrätten inte ändrat Försäkringskassans beslut om elstöd och att avgörandet därför inte hade gått myndigheten emot. Försäkringskassan hade därmed inte rätt att överklaga domen.

YRKANDEN M.M.

6. *Försäkringskassan* yrkar att kammarrättens beslut ska upphävas och att målet ska visas åter till kammarrätten för prövning i sak samt anför att förvaltningsrättens beslut att överlämna handlingarna i målet ska anses utgöra ett beslut om återförvisning som får överklagas.
7. *Thord Granlinger* har inte avgett någon inställning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen

8. Frågan är om Försäkringskassan får överklaga en förvaltningsrätts beslut att i ett mål om elstöd överlämna handlingarna i målet till myndigheten för utredning och prövning av om den enskilde är berättigad till ytterligare stöd.

Rättslig reglering m.m.

9. Enligt 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får ett beslut överklagas av den som det angår om det gått honom eller henne emot.
10. Av 34 § andra stycket framgår att talan mot ett beslut varigenom målet återförvisas till lägre instans får föras endast om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång.

11. I förordningen (2023:108) om elstöd till konsumenter för november–december 2022 finns bestämmelser om förfarandet hos Försäkringskassan vid handläggningen av ärenden om elstöd. Av förordningen framgår bl.a. att nätföretag till myndigheten ska rapportera de uppgifter som behövs för att besluta om elstöd samt att myndigheten ska beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat (se 6 och 9 §§).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Elstöd beviljas av Försäkringskassan på grundval av de uppgifter som nätföretagen rapporterar in till myndigheten.
13. Förvaltningsrätten har beslutat att överlämna handlingarna i målet till Försäkringskassan för att myndigheten ska utreda och pröva om Thord Granlinger har rätt till mer elstöd än det som han redan har beviljats.
14. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör termen *överlämna* reserveras för de fall – bortsett från situationen då domstolen är fel forum och handlingarna därför lämnas över till rätt instans – när domstolen avgjort ett mål i sak, men avgörandet kräver ytterligare åtgärder från beslutsmyndighetens sida. Vid ett sådant överlämnande har beslutsmyndigheten inte möjlighet att göra en förnyad prövning i sak av den fråga som domstolen slutligt avgjort (HFD 2015 ref. 39). Om domstolen däremot inte prövat överklagandet i sak utan av något skäl skickar tillbaka målet till en lägre instans för sakprövning bör termen *återförvisa* användas. Eftersom det då ska göras en ny prövning måste en återförvisning kombineras med att det överklagade avgörandet helt eller delvis upphävs.
15. Avgörande för att bestämma ett besluts karaktär är emellertid inte ordvalet i beslutet utan innebörden av det (RÅ 2004 ref. 63). Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan förvaltningsrättens avgörande inte förstås på annat sätt än att Försäkringskassan ålagts att pröva ett yrkande som framförts först hos

förvaltningsrätten, dvs. att myndigheten, efter erforderlig utredning, ska göra en prövning i sak av rätten till elstöd.

16. Frågan uppkommer då om förvaltningsrättens återförvisningsbeslut är överklagbart. Ett besluts överklagbarhet ska normalt avgöras utifrån vilka faktiska verkningar avgörandet har för den som berörs av det (HFD 2018 ref. 23 och där angivna rättsfall). När det gäller återförvisningsbeslut följer dock av 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen att det avgörande är om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång.
17. Ett beslut anses innefatta avgörande av en fråga som inverkar på målets utgång om det inbegriper en anvisning till den lägre instansen avseende vilka aspekter som denna ska beakta eller ett ställningstagande i en eller flera av de frågor som målet innefattar (se t.ex. RÅ81 1:76, RÅ 1996 ref. 36 och RÅ 2004 ref. 15). Detsamma gäller beslut som innebär att en viss fråga ska prövas av underinstansen eller att prövningen ska ske på visst sätt (se t.ex. RÅ 2002 ref. 61, HFD 2012 not. 75 och HFD 2013 ref. 2).
18. Förvaltningsrätten har inte tagit ställning till hur Försäkringskassan ska bedöma Thord Granlingers rätt till elstöd. Förvaltningsrättens avgörande innebär emellertid att Försäkringskassan ska göra en sakprövning av förutsättningarna för att bevilja ytterligare elstöd, en prövning som myndigheten inte anser sig ha stöd för att göra.
19. Förvaltningsrättens beslut får därför anses innefatta avgörande av en fråga som inverkar på målets utgång i den mening som avses i 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen. Beslutet är således överklagbart.
20. Frågan om klagorätt aktualiseras sällan i samband med att återförvisningsbeslut överklagas. Rent principiellt ska den dock avgöras på samma sätt som när andra typer av avgöranden överklagas. Således krävs att det aktuella beslutet angår klaganden och att det har gått denne emot.

21. Eftersom Försäkringskassan är part i målet angår förvaltningsrättens avgörande myndigheten. Förvaltningsrätten har ålagt Försäkringskassan att pröva en sakfråga som inte omfattats av myndighetens ursprungliga beslut. Domstolens avgörande har därmed gått Försäkringskassan emot och myndigheten har därför klagorätt.
22. Av det ovan sagda följer att Försäkringskassan får överklaga förvaltningsrättens avgörande. Kammarrätten skulle således inte ha avvisat Försäkringskassans överklagande. Avvisningsbeslutet borde därför upphävas och målet återförvisas till kammarrätten för fortsatt handläggning. Emellertid har Försäkringskassan i Högsta förvaltningsdomstolen upplyst om att sakfrågan inte längre är aktuell. Målet ska därför skrivas av.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Mahmut Baran, Ulrik von Essen och Martin Nilsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Marlene Frånberg.